

Yard. Doç. Dr. ALİ KEMAL YILDIZ

*İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi*

**5237 SAYILI
TÜRK CEZA KANUNU
SEMİNER NOTLARI**

İSTANBUL BAROSU MESLEK İÇİ EĞİTİM SEMİNERLERİ

***Açıklamalar - Değerlendirmeler
Öğretiden Görüşler ve Yargıtay Kararları***

İSTANBUL BAROSU YAYINLARI

İstiklal Caddesi, Orhan Adli Apaydın Sokak, Baro Han Beyoğlu-İst

Tel: (0212) 251 63 25 • Faks: (0212) 293 89 60

e-mail: info@istanbulbarosu.org.

Genel Yayın Sıra No : 101

2007/12

ISBN : 978-9944-234-04-7

Düzenleme, Baskı ve Cilt

Can Matbaacılık

Tel: 0212 613 10 77 - 613 15 47

Birinci Basım: Temmuz 2007

Bu kitap, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'nun kararıyla 1000 adet basılmıştır.

Yard. Doç. Dr. ALİ KEMAL YILDIZ

*İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi*

5237 SAYILI
TÜRK CEZA KANUNU
SEMİNER NOTLARI

İSTANBUL BAROSU MESLEK İÇİ EĞİTİM SEMİNERLERİ

*Açıklamalar - Değerlendirmeler
Öğretiden Görüşler ve Yargıtay Kararları*

*Hukuka, avukatlık mesleğine ve hayata ilişkin öğrendiklerim için,
Sayın Avukat Ömer Çetin Karageyik Beyefendiye
minnettarlık ve saygılarımla...*

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın esasını İstanbul Barosu tarafından düzenlenen 5237 sayılı TCK'ya ilişkin meslek içi eğitim seminerleri için hazırlanan notlar oluşturmaktadır. Bu seminerlerde yapılan sunumlar, daha sonra üzerinde çalışılmak suretiyle geliştirilmiştir. Seminerlerin yapıldığı süreç ve sonrasında Kanunda yapılan değişiklikler ilgili yerlere işlendiği gibi, 5237 sayılı TCK ile ilgili verilmiş yeni Yargıtay kararları da ilgili olduğu konular bağlamında değerlendirilmiştir.

Seminer çalışmalarının amacı, katılımcıları genel olarak 5237 sayılı TCK'nın getirdiği yenilikler, 765 sayılı TCK'dan farklı olan düzenlemeler konusunda bilgilendirmek, onların görüş ve değerlendirmeni almak, bu konuları birlikte tartışmak, ortaya çıkmış ya da çıkabilecek sorunlara birlikte çözüm aramak olmuştur.

Çalışmalarda izlenen yöntem de bu amaç çerçevesinde belirlenmiş; konu başlıklarına ilişkin ayrıntılı teorik açıklamalar yapmak ya da maddeleri bütün yönleriyle ele alıp açıklamak yerine, 5237 sayılı TCK maddeler halinde ele alınmak suretiyle, 765 sayılı TCK'dan farklı olan, yenilik getiren ve uygulama açısından önem taşıyan özellikleri üzerinde durulmuştur.

Yine bu amaç doğrultusunda TBMM tarafından 26.09.2004 tarihinde kabul edilen ve 12.10.2004 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak 1 Haziran 2005 tarihinde de yürürlüğe girmiş olan 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun hazırlanış ve yürürlüğe giriş süreci, genel yapısı, sistematığı, dili vb. gibi konulara¹ ilişkin özel bir açıklamaya yer verilmemiş, gerekli ol-

(1) Bu konulara ilişkin açıklama, bilgi ve değerlendirmeler için örnek olarak bakılabilecek çalışmalardan bazıları: **İçel**, Kayıhan; Ceza Yasası Hazırlanırken Uyulması Gereken On Ana Kural, in: Güncel Hukuk, sy. 17, Mayıs 2005, s. 12 vd.; **İçel**, Kayıhan başkanlığında İ.Ü. Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı Mensuplarınca Hazırlanan "TBMM Adalet Alt Komisyonu Başkanlığınca İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına intikal Ettirilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku Anabilim Dalı'nın Görüşü" (yayınlanmamıştır), 24.06.2004; **Artuk**, Mehmet Emin; Yeni TCK'nin Genel Hükümlerine İlişkin Düşünceler, in: Güncel Hukuk, sy. 17, Mayıs 2005, s. 14 vd.; **Artuk**, Mehmet Emin; Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Genel Hükümlerine İlişkin Düşünceler, in: Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu (5 Mart 2005 – İstanbul), yayın tarihi yok, s. 23 vd.; **Artuk**, Mehmet Emin / **Çınar**, Ali Rıza; Yeni Bir Ceza Kanunu Arayışları ve Adalet Alt Komisyonu Tasarısı Üzerine Düşünceler, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, -Makaleler, Görüşler, Raporlar-, Ankara 2004, s. 37 vd.; **Avcı**, Mustafa; Türk Ceza Kanunu, TCK Tasarıları ve Özellikle 2004 TCK Tasarısı'nın Genel Olarak Değerlendirilmesi, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, -Makaleler, Görüşler, Raporlar-, s. 199 vd.; **Bayraktar**, Köksal; Türk Ceza kanununu Tasarısı'na İlişkin Genel Bir Değerlendirme ve Genel Hükümler Üzerine Birkaç Eleştiri, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, -Makaleler, Görüşler, Raporlar-, s. 21 vd.; **Bayraktar**, Köksal; Türk Ceza Kanunu Tasarısında Sona Doğru, in: Güncel Hukuk, sy. 9, Eylül 2004, s. 48 vd.; **Bayraktar**, Köksal; Önemli Yasaların Hazırlanması Üzerine, in: Güncel Hukuk, sy. 12, Aralık 2004, s. 7; **Ekici**, Erhan; TCK'nin Dili, in: Güncel Hukuk, sy. 17, Mayıs 2005, s. 26 vd. **Erbatur**, Gaye; İnsan Odaklı Bir Kanun Oldu, in: HPD, sy. 2, Sonbahar 2004, s. 88 vd.; **Kanadoğlu**, Sabih; Türk Ceza Kanunu Sempozyumu (5 Mart 2005 Yeditepe Üniversitesi) I. Oturum Başkanı Olarak Yaptığı Değerlendirmeler, s. 13 vd.; **Mahmutoğlu**, Fatih S.; TBMM Adalet Komisyonunda Kabul Edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Görüş, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, -Makaleler,

duğu durumlarda ele alınan maddeler içerisinde gerekli değerlendirmeler yapılmıştır.

Yapılan seminer çalışmasına paralel olarak *seminer notları da iki ana bolumden oluşmaktadır*. İlk bolum TCK'nın Birinci kitabında yer alan genel hukmlerine ilişkin açıklamalardan oluşmaktadır. İkinci bolum ise, TCK'nın ikinci kitabında yer alan suç tiplerinden bazılarıyla ilgili açıklamaları içermektedir.

Bu çalışmanın yayın haline getirilmesinde yardım ve destekleri için, İstanbul Barosu Başkanı Sayın **Av. Kazım Kolcuoğlu**'na, İstanbul Barosu Yayın Kurulu Başkanı Sayın Av. **Celal lgen**'e, İstanbul Barosu CMK Uygulama Servisi Sorumlusu Sevgili **Levent Polat**'a ve çalışmada yer alan konuları sürekli birlikte değerlendirme ve tartışma olanağı bulduğum Sayın Doç. Dr. **Yener nver**'e en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Freiburg i.Br. (Almanya), şubat 2006

Yard. Doç. Dr. Ali Kemal Yıldız

1. dipnotun devamı: Görüşler, Raporlar-, s. 357 vd.; **zgen**, İzzet; Türk Ceza Hukuku-Genel Hukmler, Ankara 2006, s. 54 vd.; **zgen**, İzzet; Ana Hatlarıyla TCK Tasarısı, in: HPD, sy. 2, Sonbahar 2004, s. 102 vd.; **Selçuk**, Sami; Sabah Gazetesinin 14.3.2005 ve 15.3.2005 tarihli nüshalarında yayınlanan roprtaj; **Sokullu-Akıncı**, Füsun; Suç Siyaseti Bağlamında Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Genel Değerlendirmesi, in: Kazancı Hakemli Dergi (Hukuk, işletme ve Maliye Bilimleri) , sy. 5, Ocak 2005, s. 11 vd.; **Szier**, Adem; Türk Ceza Kanunu Neden Değişmeli?, in: HPD, sy. 1, Yaz 2004, s. 6 vd.; **şen**, Ersan; Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, C. I, İstanbul 2006, s. 1 vd.; **Tezcan**, Durmuş / **Erdem**, Mustafa Ruhan; Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Dokuz Eylül niversitesinin Görüşü, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı, Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı (10 Temmuz 2004) ve İstanbul Barosu – Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı (10 Eylül 2004) İstanbul 2004, s. 151 vd.; **Toptan**, Köksal; Yeni TCK'nın Felsefesi: Devlet Deği, Birey Gücünü Yasadan Alıyor, in: HPD, sy. 2, Sonbahar 2004, s. 86 vd.; **Toroslu**, Nevzat; Kadı Adaleti'ne Doğru, in: Güncel Hukuk, sy. 16, Nisan 2005, s. 11; **Toroslu**, Nevzat; Nasıl Bir Ceza Kanunu, Ankara 1987, s. 1 vd.; **Toroslu**, Nevzat / **Ersoy**, Yüksel; Kanunlaşmaması gereken Bir Tasarı, in: Türk Ceza Kanunu Reformu, İkinci Kitap, –Makaleler, Görüşler, Raporlar-, Ankara 2004, s. 1 vd.; **Yarsuvat**, Duygun; Yeni Türk Ceza Kanunu Hükümleri, Genel Değerlendirme, İlkeler ve Genel Kurallar, in: Yeni Türk Ceza Kanunu Sempozyumu, yayın tarihi yok, s. 35 vd.; **Yarsuvat**, Duygun / **Bayraktar**, Köksal / **Yüzbaşıoğlu**, Necmi / **Bülbül**, Erdoğan / **Kocasakal**, mit / **Aksoy**, E. Eylem / **Memiş**, Pınar / **Kurt**, Gülşah / **Tansuğ**, ağla / **Yılmaz**, Didem; Türk Ceza Kanunu Tasarısı Hakkında Galatasaray niversitesinin Görüşü, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı, Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı -10 Temmuz 2004- ve İstanbul Barosu – Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı -10 Eylül 2004- İstanbul 2004, s. 121 vd.; **Yurtcan**, Erdener; Türk Ceza Kanunu Tasarısına ilişkin Genel Bir İnceleme, in: Türk Ceza Kanunu Tasarısı, Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı (10 Temmuz 2004) ve İstanbul Barosu – Türk Ceza Hukuku Derneği Toplantısı (10 Eylül 2004) İstanbul 2004, s. 71 vd.

İÇİNDEKİLER

TÜRK CEZA KANUNU

BİRİNCİ KİTAP GENEL HÜKÜMLER

BİRİNCİ KISIM TEMEL İLKELER, TANIMLAR VE UYGULAMA ALANI

BİRİNCİ BÖLÜM

Temel İlkeler ve Tanımlar

MADDE 1 - Ceza Kanununun Amacı	3
MADDE 2 - Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi	4
MADDE 3 - Adalet ve Kanun Önünde Eşitlik İlkesi	8
MADDE 4 - Kanunun Bağlayıcılığı	8
MADDE 5 - Özel Kanunlarla İlişki	9
MADDE 6 - Tanımlar	12

İKİNCİ BÖLÜM

Kanunun Uygulama Alanı

MADDE 7 - Zaman Bakımından Uygulama	17
MADDE 8 - Yer Bakımından Uygulama	22
MADDE 9 - 15- Yabancı Ülkede Hüküm Verilmesi/ Görev Suçları/Vatandaş Tarafından İşlenen Suç/ Yabancı Tarafından İşlenen Suç/Diğer Suçlar/ Soruşturma Koşulu Olan Cezanın Hesaplanması	23
MADDE 16 - Cezadan Mahsup	24
MADDE 17 - Hak Yoksunlukları	24
MADDE 18 - Geri Verme	25
MADDE 19 - Yabancı Kanunun Göz Önünde Bulundurulması	29

İKİNCİ KISIM
CEZA SORUMLULUĞUNUN ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği, Kast ve Taksir

MADDE 20 - Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği	31
MADDE 21 – Kast	34
MADDE 22 – Taksir	37
MADDE 23 - Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç	45

İKİNCİ BÖLÜM

Ceza Sorumluluğunu Kaldıran veya Azaltan Nedenler

MADDE 24 - Kanunun Hükümü ve Amirin Emri	48
MADDE 25 - Meşru Savunma ve Zorunluluk Hali	50
MADDE 26 - Hakkın Kullanılması ve İlgilinin Rızası	52
MADDE 27 - Sınırın Aşılması	54
MADDE 28 - Cebir ve Şiddet, Korkutma ve Tehdit	58
MADDE 29 - Haksız Tahrik	60
MADDE 30 – Hata	62
MADDE 31 - Yaş Küçüklüğü	71
MADDE 32 - Akıl Hastalığı	96
MADDE 33 - Sağır ve Dilsizlik	102
MADDE 34 - Geçici Nedenler, Alkol veya Uyuşturucu Madde Etkisinde Olma	102

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Suçta Teşebbüs

MADDE 35 - Suça Teşebbüs	106
MADDE 36 - Gönüllü Vazgeçme	110

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Suçta İştirak**

MADDE 37 - Faillik	115
MADDE 38 - Azmettirme	120
MADDE 39 - Yardım Etme	121
MADDE 40 - Bağlılık Kuralı	122
MADDE 41 - İştirak Hâlinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme	124

BEŞİNCİ BÖLÜM**Suçların İçtimaı**

MADDE 42 - Bileşik Suç	126
MADDE 43 - Zincirleme Suç	127
MADDE 44 - Fikri İçtima	129

ÜÇÜNCÜ KISIM**YAPTIRIMLAR****BİRİNCİ BÖLÜM****Cezalar**

MADDE 45 - Cezalar	131
MADDE 46 - Hapis Cezaları	131
MADDE 47 - Ağırlaştırılmış Müebbet Hapis Cezası	131
MADDE 48 - Müebbet Hapis Cezası	131
MADDE 49 - Süreli Hapis Cezası	132
MADDE 50 - Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar	132
MADDE 51 - Hapis Cezasının Ertelenmesi	135
MADDE 52 - Adli Para Cezası	140

İKİNCİ BÖLÜM**Güvenlik Tedbirleri**

MADDE 53 - Belli Hakları Kullanmaktan Yoksun Bırakılma	142
MADDE 54 - Eşya Müsaderesi	144
MADDE 55 - Kazanç Müsaderesi	145
MADDE 56 - 57- Çocuklara Özgü Güvenlik Tedbirleri / Akıl hastalarına Özgü Güvenlik Tedbirleri	146

MADDE 58 - Suçta Tekerrür ve Özel Tehlikeli Suçlular	146
MADDE 59 - Sınır Dışı Edilme	150
MADDE 60 - Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbirleri	151

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Cezanın Belirlenmesi ve Bireyselleştirilmesi

MADDE 61 - Cezanın Belirlenmesi	152
MADDE 62 - Takdiri İndirim Nedenleri	154
MADDE 63 - Mahsup	155

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Dava ve Cezanın Düşürülmesi

MADDE 64 - Sanığın veya Hükümlünün Ölümü	157
MADDE 65 - Af	157
MADDE 66 - Dava Zamanaşımı	158
MADDE 67 - Dava Zamanaşımı Süresinin Durması veya Kesilmesi	159
MADDE 68 - Ceza Zamanaşımı	160
MADDE 69 - Ceza Zamanaşımı ve Hak Yoksunlukları	160
MADDE 70 - Müsaderede Zamanaşımı	161
MADDE 71 - Ceza Zamanaşımının Kesilmesi	161
MADDE 72 - Zamanaşımının Hesabı ve Uygulanması	161
MADDE 73 - Soruşturulması ve Kovuşturulması	
Şikayete Bağlı Suçlar	161
MADDE 74 - Dava veya cezanın düşmesinin etkisi	164
MADDE 75 - Önödeme	164

İKİNCİ KİTAP
ÖZEL HÜKÜMLER

BİRİNCİ KISIM
ULUSLARARASI SUÇLAR

MADDE 76-80: Uluslararası Suçlarla İlgili Genel Değerlendirme 171

İKİNCİ KISIM
KİŞİLERE KARŞI SUÇLAR

BİRİNCİ BÖLÜM
Hayata Karşı Suçlar

MADDE 81 - Kasten öldürme 173
MADDE 82 - Nitelikli Haller 173
MADDE 83 - Kasten Öldürmenin İhmali Davranışla İşlenmesi 178
MADDE 84 - İntihara Yönlendirme 183
MADDE 85 - Taksirle Öldürme 185

İKİNCİ BÖLÜM
Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar

MADDE 86 - Kasten Yaralama 186
MADDE 87 - Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama 188
MADDE 88 - Kasten Yaralamanın İhmali Davranışla İşlenmesi 191
MADDE 89 - Taksirle Yaralama 191
MADDE 90 - İnsan Üzerinde Deney 192
MADDE 91 - Organ veya doku ticareti 200
MADDE 92 - Zorunluluk hali 202
MADDE 93 - Etkin pişmanlık 203

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İşkence ve Eziyet

MADDE 94 - İşkence 204
MADDE 95 - Neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence 207
MADDE 96 - Eziyet 208

ALTINCI BÖLÜM
Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar

MADDE 102 - Cinsel Saldırı	212
MADDE 103 - Çocukların Cinsel İstismarı	220
MADDE 104 - Reşit Olmayanla Cinsel İlişki	223
MADDE 105 - Cinsel Taciz	225

YEDİNCİ BÖLÜM
Hürriyete Karşı Suçlar

MADDE 106 - Tehdit	229
MADDE 107 - Şantaj	232
MADDE 108 - Cebir	234
MADDE 109 - Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma	234
MADDE 110 - Etkin Pişmanlık	241
MADDE 111 - Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbiri Uygulanması	242
MADDE 116 - Konut Dokunulmazlığının İhlali	242
MADDE 119 - Ortak hüküm	246

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Şerefe Karşı Suçlar

MADDE 125 - Hakaret	247
MADDE 126 - Mağdurun Belirlenmesi	250
MADDE 127 - İsnadın İspatı	250
MADDE 128 - İddia ve Savunma Dokunulmazlığı	254
MADDE 129 - Haksız Fiil Nedeniyle veya Karşılıklı Hakaret	256
MADDE 130 - Kişinin Hatırasına Hakaret	258
MADDE 131 - Soruşturma ve Kovuşturma Koşulu	259

ONUNCU BÖLÜM**Malvarlığına Karşı Suçlar**

MADDE 141 - Hırsızlık	260
MADDE 142 - Nitelikli Hırsızlık	261
MADDE 143 - Suçun Gece Vakti İşlenmesi	261
MADDE 144 - Daha Az Cezayı Gerektiren Haller	267
MADDE 145 - Malın Değerinin Az Olması	268
MADDE 146 - Kullanma Hırsızlığı	269
MADDE 147 - Zorunluluk Hâli	270
MADDE 148 - Yağma	271
MADDE 149 - Nitelikli yağma	276
MADDE 150 - Daha Az Cezayı Gerektiren Hâl	276
MADDE 155 - Güveni Kötüye Kullanma	279
MADDE 157 - Dolandırıcılık	282
MADDE 158 - Nitelikli Dolandırıcılık	284
MADDE 159 - Daha Az Cezayı Gerektiren Hal	285
MADDE 163 - Karşılıksız Yararlanma	285
MADDE 167 - Şahsi Cezasızlık Sebebi veya Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebep	289
MADDE 168 - Etkin Pişmanlık	289
MADDE 169 - Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbiri Uygulanması	291

ÜÇÜNCÜ KISIM**TOPLUMA KARŞI SUÇLAR****İKİNCİ BÖLÜM****Çevreye Karşı Suçlar**

MADDE 184 - İmar Kirliliğine Neden Olma	293
---	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Kamu Güvenine Karşı Suçlar**

MADDE 204 - Resmi belgede sahtecilik	296
MADDE 207 - Özel belgede sahtecilik	301
MADDE 211 - Daha az cezayı gerektiren hal	302
MADDE 212 - İçtima	303

DÖRDÜNCÜ KISIM**MİLLETE VE DEVLETE KARŞI SUÇLAR VE SON HÜKÜMLER****BİRİNCİ BÖLÜM****Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar**

MADDE 247 - Zimmet	305
MADDE 248 - Etkin Pişmanlık	309
MADDE 249 - Daha Az Cezayı Gerektiren Hal	311
MADDE 251 - Denetim Görevinin İhmali	311
MADDE 252 - Rüşvet	311
MADDE 253 - Tüzel Kişiler Hakkında Güvenlik Tedbiri Uygulanması	316
MADDE 254 - Etkin Pişmanlık	316
MADDE 257 - Görevi Kötüye Kullanma	317

İKİNCİ BÖLÜM**Adliyeye Karşı Suçlar**

MADDE 267 - İftira	323
MADDE 268 - Başkasına Ait Kimlik veya Kimlik Bilgilerinin Kullanılması	329
MADDE 269 - Etkin Pişmanlık	330

Yararlanılan Kaynaklar	331
-------------------------------	------------

KISALTMALAR

AÜEHFD	: Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜSBFD	: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi
bkz.	: Bakınız
C.	: cilt
CD	: Ceza Dairesi
CGİK	: Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun
CGK	: Ceza Genel kurulu
ÇKK	: Çocuk Koruma Kanunu
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
E.	: Esas
GSÜHFD	: Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
GÜHFD	: Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HPD	: Hukuki Perspektifler Dergisi
İBD	: İstanbul Barosu Dergisi
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk fakültesi Dergisi
K.	: Karar
KHuka	: Kamu Hukuku Arşivi
KK	: Kabahatler Kanunu
RG	: Resmi Gazete
s.	: sayfa
SÜHFD	: Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
sy.	: sayı
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
UCM	: Uluslararası Ceza Mahkemesi
vd.	: ve devamı
Y.	: Yargıtay
YD	: Yargıtay Dergisi
YKD	: Yargıtay Kararları Dergisi